

Kaupunginhallitus	§ 402	02.12.2019
Kaupunginhallitus	§ 417	09.12.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 102	16.12.2019
Kaupunginhallitus	§ 94	20.04.2020

Talousarvio vuodelle 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2022 / Muutokset

293/04.041/2019

KH 02.12.2019 § 402

Kuntien talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kuntalain mukaan neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ja mikäli taseessa on alijäämää yli 500 €/asukas, kuuden vuoden aikana. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntaliiton laatimassa talousarvio ja -suunnitelmasuosituksessa on tarkemmin määritely talousarvion tehtävät ja rakenne. Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelman rakenteen. Kaupungin kokonaistalouden näkökulmaa korostetaan tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan esittämällä. Tuloslaskelmalla osoitetaan, minkälaisen tuloksen talousarvio tuottaa ja miten se muodostuu. Rahoituslaskelmalla selvitetään rahoitustarve ja miten se katetaan.

Tulosohjauksen näkökulma puolestaan toteutetaan käyttötalousosan ja investointiosan toiminnallisilla tavoitteilla ja määrärahoilla. Kuntalain 110 §:ssä tarkoitetut toiminnalliset tavoitteet asetetaan sanallisesti todennettaviksi toimenpiteiksi tai mitattaviksi palvelujen määriksi.

Kemijärven kaupungin taloustilanne ja talousarviosuunnittelun lähtökohdat

Kemijärven kaupungilla on vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaan kattamatonta alijäämää yhteensä 4,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 talousarviolla pyritään 0,6

milj. euroa ylijäämävaihteluun tulokseen talouden tasapainottamiseksi. Tilinpäätösennusteen mukaan vuodelta 2019 muodostuu kuitenkin lisää alijäämää arviolta 1,3 miljoonaa euroa ilman erillisiä tytäryhtiöiden tuloutuksia ja kumulatiivinen alijäämä kasvaa 5,4 miljoonaan euroon. Tämä alijäämä on katettava vuoden 2022 loppuun mennessä.

Valtuusto hyväksyy palvelualueiden määrärahan kokonaiskäytön ja antaa valtuudet lautakunnille ja kaupunginhallitukselle jakaa määrärahat käyttösuunnitelmilla palvelualueiden vastuualueille ja yksiköille.

Talouden tasapainottamiseksi vuoden 2020 talousarviota varten kaupunginhallitus on antanut tarkennetun raamin, jonka pohjalta talousarvioesityksiä on valmisteltu palvelualueilla. Raami oli kaupungin taloustilanteen mukaisesti erittäin tiukka ja edellyttää toiminnalta sopeuttamista menokehityksen hillitsemiseksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.10.2019 kokouksessaan pidettäväksi tulo- ja kiinteistöveroerot vuonna 2020 vuoden 2019 tasolla.

Kilpailukyky sopimus päättyy vuonna 2019 ja sen myötä palautetaan valtionosuustaso tasolle ennen kiky-leikkauksia. Kemijärven osalta valtionosuus kasvaa 1,1 milj. euroa. Verotulotilitys kasvaa ja vuoden 2020 verotulot ovat 650 000 euroa vuoden 2019 toteutumaa korkeammat.

Kunta-alan työntekijöiden lomarahaleikkaus 30 % toteutettiin 2/2017-9/2019 ja työaika pidennetään keskimäärin 24 tuntia vuodessa. Lomarahaleikkaus poistui, mutta työajan pidennys jäi voimaan ainakin sopimuskauden loppuun. Nykyinen sopimuskausi päättyy 31.3.2020. Talousarvioon on varattu sopimuskorotuksina palkkoihin 0,6 % palkkasummasta.

Kuntien eläkemaksut muuttuivat vuonna 2019, sillä varhaiseläkeperusteinen maksu poistui ja korvautui työkyvyttömyyseläkemaksulla, mikä maksetaan osana työnantajan maksamaa palkkaperusteista maksua. Keva laskuttaa työnantajan maksut uuden, vuoden 2019 alusta käyttöön otetun tulorekisterin ja rekisteriin ilmoitettujen tietojen perusteella.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa kaupungin toimintakate sisältäen liikelaitoksen on vuodelle 2020 yhteensä -54 129 000 euroa.

Investointitaso on tulevina vuosina korkea ja vaikuttaa suoraan kaupungin lainanottotarpeeseen, koska investointeja ei pystytä toteuttamaan omarahoituksella.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen lainanottotarve vuonna 2020 on 10,6 milj.euroa. Vanhoja lainoja lyhennetään samanaikaisesti 5,6 milj. eurolla. Taloussuunnitelmavuosien 2021-2022 osalta tilanne näyttää velkaantumisen

osalta todelta pahalta, sillä velkamäärä näyttää kasvavan esitettyjen investointien ja toimintamenojen vuoksi suunnitelmakaudella jopa 51,2 milj. euroon eli yli 7 260 euroon asukasta kohden.

Vuoden 2020 talousarvioesityksen keskeiset tunnusluvut, joissa vertailukohtana on kuluvan vuoden tilinpäätösennuste (31.10) ovat:

- toimintamenojen kasvu 1,2 %
- toimintakatteen muutos 0 %
- vuosikate 3,2 milj. euroa, mikä kattaa poistot 139 prosenttisesti
- investointien tulorahoitus 52,9 %
- tilikauden tulos 0,9 milj. euroa
- bruttoinvestoinnit -6,1 milj. euroa
- rahoitustarve (toiminnan ja investointien rahavirta) -2,8 milj. euroa
- lainamäärä euroa/asukas 4 771 euroa (ilman konserniyhtiöiden lainoja)

Talousoikeus 2014-2022

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintakate	-57 831	-55 015	-55 075	-55 716	-55 130	-54 790	-54 129	-53 405	-52 715
Muutos %	5,0	-4,9	0,1	1,2	-1,1	-0,6	-1,2	-1,3	-1,3
Tulorahoitus	57 989	54 270	56 200	56 243	56 310	55 588	57 370	57 675	57 794
Muutos %	1,6	-6,4	3,6	0,0	0,2	-1,3	3,2	0,5	0,2
Vuosikate	711	-110	2 369	527	1 181	798	3 241	4 270	5 079
Yli-/alijäämä	-1 999	-2 730	4 209	-1 844	-1 227	-1 263	916	2 079	2 959
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-2 513	-5 243	-1 034	-2 878	-4 105	-5 368	-4 452	-2 373	586
Nettoinvestoinnit	-4 055	-3 886	8 249	-1 763	555	-4 350	-6 024	-5 654	-4 699
Lainakanta milj. €	32,2	32,6	32,9	34,5	32,7	37,7	42,9	47,4	51,2

Oheisena toimielinten päätökset vuoden 2020 talousarviosta ja talousoikeus 2021-2022 sekä yhdistelmä toimielinten investointiesityksistä.

Liikelaitoksen osalta talousarviokirjaan on muutettu luvut kaupunginhallituksen antaman raamin mukaiseksi.

Talousoikeudessa ei ole mukana talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteitä vuosille 2020-2022 johtuen sopeuttamisohjelmatyön keskeneräisyydestä. Sopeuttamisohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä on henkiöstövaikutuksia ja yt-menettely tulee käydä ennen toimenpiteiden hyväksymistä ja niiden sisällyttämistä talousarvioon. Sopeuttamisohjelma tuodaan kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi tammi-helmikuussa 2020. Sopeuttamisohjelman toimenpiteet kohdistuvat talousarviovuoteen ja suunnitelmakaudelle, joten sopeuttamisohjelman hyväksymisen jälkeen talousarvio 2020 avataan ja toimenpiteet sisällytetään siihen tavoitteina ja resurssimuutoksina ja tuodaan muutettu talousarvio valtuuston hyväksyttäväksi helmikuun loppuun mennessä.

Liitteenä 1 talousarvio 2020 ja talousoikeus 2021-2022 -ehdotus.

Oheisena kaupunginhallitukselle tiedoksi henkilöstösuunnitelma v. 2020-2022.

(Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy ehdotuksen Kemijärven kaupungin vuoden 2020 talousarvioksi ja vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaksi ja valtuuston hyväksymän talouden sopeuttamisohjelman mukainen muutettu talousarvio ja -suunnitelma tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään helmikuun loppuun mennessä.

Päätös: Kaupunginhallitus palautti asian uuteen valmisteluun teknisluonteisten korjausten vuoksi.

KH 09.12.2019 § 417

Liitteenä 2 talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2022 -ehdotus.

Oheisena toimielinten päätökset vuoden 2020 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta vuosille 2021-2022 sekä yhdistelmä toimielinten investointiesityksistä.

Oheisena kaupunginhallitukselle tiedoksi henkilöstösuunnitelma v. 2020-2022.

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy ehdotuksen Kemijärven kaupungin vuoden 2020 talousarvioksi ja vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaksi ja valtuuston hyväksymän talouden sopeuttamisohjelman mukainen muutettu talousarvio ja -suunnitelma tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään helmikuun loppuun mennessä.

Päätös: Esa Kangas esitti, että koulukampus investointimenot v. 2020-2021 yhteensä 5.36 milj./ euroa siirrettäväksi vuodelle 2022, jos siinä vaiheessa on vielä koulukampus investoinnille tarvetta.

Kankaan esitys kannattamattomana raukesi.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

KV 16.12.2019 § 102

Liitteenä 9 on edellä mainittu liite nro 2.

Oheisena toimielinten päätökset vuoden 2020 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta vuosille 2021-2022 sekä yhdistelmä toimielinten investointiesityksistä.

Oheisena kaupunginvaltuustolle tiedoksi henkilöstösuunnitelma v. 2020-2022.

Päätös:

Asian käsittely:

Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja esitteli kaupunginvaltuustolle vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2021-2022 taloussuunnitelman rakennetta ja sisältöä.

Valtuutettu Kyösti Sipovaara saapui kokoukseen talousarvion 2020 yleiskeskustelun aikana klo 13.54.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 14.23 - 14.47.

Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät:

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti, että talousarvioon kirjataan yritysvaikutusten arviointi ja päätösten ennakkovaikutusten arviointi.

Investointiosa:

Esa Kangas esitti, että koulukampus investointimenot v. 2020-2021 yhteensä 5.36 milj./ euroa siirrettään vuodelle 2022, jos siinä vaiheessa on vielä koulukampus investoinnille tarvetta. Johan Huchkowski kannatti Kankaan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa oli tehty kaupunginhallituksen esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asia on ratkaistava äänestyksellä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, vastaavat JAA ja ne jotka ovat Esa Kankaan esityksen kannalla, vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettuna äänestyksessä annettiin 24 JAA-ääntä ja 3 EI-ääntä (äänestyspöytäkirja **liitteenä B**). Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen esityksen tulleen kaupunginvaltuuston päätökseksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen Kemijärven kaupungin vuoden 2020 talousarvioksi ja vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaksi ja valtuuston hyväksymän talouden sopeuttamisohjelman mukainen muutettu talousarvio ja -suunnitelma tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään helmikuun loppuun mennessä.

KH 20.04.2020 § 94

Talousarviomuutokset v. 2020 talousarvioon ja taloussuunnitelmavuosille 2021-2022 on tehty valtuustossa 3.2.2020 hyväksytyn talouden sopeuttamisohjelmaan perustuen. Koronapandemia vaikuttaa vuoden 2020 toimintatuloihin ja -menoihin sekä rahoitukseen ja näitä muutoksia on pyritty ottamaan huomioon muutetussa talousarviossa, vaikka tässä vaiheessa se on erittäin haastavaa. Investointien kokonaismäärään ei ole tehty muutoksia, ainoat muutokset investoinneissa ovat hallinto- ja tukipalvelujen määrärahojen sisäiset kohdentamismuutokset sote-sovellusten muutoksiin.

Hallitus on tehnyt 14.4. päätöksen verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensoinnista kunnille. Korvaus on 547 milj. euroa ja se otetaanhuomioon toukokuun 2020 valtionosuusmaksatuksesta lähtien. Kemijärven korvaus on 0,8 milj. euroa.

Talouden sopeuttamisohjelman mukaiset muutokset palvelualueittain vuosille 2020-2022 ovat seuraavat:

PALVELUALUE	Tilinpäätös TP 2018	Tilinpäätös TP 2019	Talousarvio TA2020	Tal.suunn. TS2021	Tal.suunn. TS2022	Muutos €
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT			14 000	-45 800	-249 200	sop. ohjelma
MENOT	-6 271 827	-6 087 588	-6 149 240	5 975 240	-5 935 240	-281 000
TULOT	628 929	522 263	680 240	680 240	680 240	tehty
NETTOMENO	-5 642 898	-5 565 325	-5 469 000	-5 255 000	-5 255 000	-387 898
HYVINVOINTIPALVELUT			-1 035 600	-1 853 520	-1 244 000	sop. ohjelma
MENOT	-55 888 467	-56 210 312				-4 133 120
TULOT	5 645 932	5 315 186				tehty
NETTOMENO	-50 242 535	-50 895 126	-48 986 370	-47 163 850	-45 961 350	-4 281 185
TEKNISET PALVELUT			-51 700	-51 000	-7 500	sop. ohjelma
MENOT	-3 192 161	-3 343 266	-2 959 800	-2 882 950	-2 855 450	-110 200
TULOT	1 443 468	1 580 856	964 260	940 000	920 000	tehty
NETTOMENO	-1 748 693	-1 762 410	-1 995 540	-1 942 950	-1 935 450	186 757
LIIKELAITOS			-32 500	-105 000	-418 800	sop. ohjelma
MENOT	-9 584 678	-9 023 371				-556 300
TULOT	12 044 109	11 770 981				tehty
NETTOMENO	2 495 431	2 747 610	2 565 010	2 670 010	3 053 810	-558 379
KOKO KAUPUNKI			-1 105 800	-2 055 320	-1 912 000	sop. ohjelma
MENOT	-74 810 561	-74 466 059				-5 080 620
TULOT	19 681 040	19 107 382				tehty
NETTOMENO	-55 129 520	-55 358 677	-53 885 900	-51 691 790	-50 097 990	-5 031 530
Perlaconin painelaskelmat	-55 129 000	-54 790 000	-53 995 000	-52 261 000	-50 743 000	-4 386 000

Talousarviovuonna tavoitellaan käyttötalousmenoissa 1,2 miljoonan euron säästöjä vrt. tilinpäätökseen 2018 nähden. Tämä tarkoittaa toiminnassa ja palveluissa muutoksia.

Kertyneet alijäämät saadaan talouden tasapainottamisohjelmalla katettua vuoteen 2023 mennessä.

Talouskehitys v. 2014-2022 on seuraava:

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintakate	-57 831	-55 015	-55 075	-55 716	-55 130	-55 359	-53 886	-51 819	-50 173
Muutos %	5,0	-4,9	0,1	1,2	-1,1	0,4	-1,6	-3,8	-3,2
Tulorahoitus	57 989	54 270	56 200	56 243	56 310	57 452	56 370	56 675	56 794
Muutos %	1,6	-6,4	3,6	0,0	0,2	2,0	1,4	0,5	0,2
Vuosikate	711	-110	2 369	527	1 181	2 093	2 484	4 856	6 621
Yli-/alijäämä	-1 999	-2 730	4 209	-1 844	-1 227	-342	159	2 665	4 501
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-2 513	-5 243	-1 034	-2 878	-4 105	-4 447	-4 288	-1 623	2 878

Nettoinvestoinnit	-4 055	-3 886	8 249	-1 763	555	-2 580	-5 944	-5 654	-4 899
Lainakanta milj. €	32,2	32,6	32,9	34,5	32,7	34,4	40,8	45,1	48,8

Liitteenä 3 on muutettu talousarvio 2020 ja -suunnitelma 2021-2022.

Oheisena kaupunginhallituksen jäsenille tiedoksi toimielinten käsittelypäätökset vuoden 2020 talousarvion muutoksista.

Palvelu- ja vastuualueiden sekä liikelaitoksen käyttösuunnitelmat on käsitelty talousarviomuutosten yhteydessä ja tuodaan valtuustolle tiedoksi huhtikuun kokoukseen.

(Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy tehdyt muutokset vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaan liitteen 3 mukaisesti.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.